

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 21P/24/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617204240
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Kristína Glezgová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2018:6617204240.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec JUDr. Kristínou Glezgovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa B. N., N. XX.XX.XXXX, C. Č. F. F. Q., L. V. XXX, Q., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci, dieťa matky M. N., N. XX.XX.XXXX, C. A. N. XXX/XX, V., C..Č.. M. XX, V., pozbavenej spôsobilosti na právne úkony, zastúpenej opatrovníkom Y. V., A. XX/X, V. P. Y. V. Y., N. XX.XX.XXXX, C. A. N. XXX/XX, V., C..Č.. M. XX, V., právne zastúpeného JUDr. Evou Bornayovou, advokátkou, so sídlom Fučíkova 795/15, Rimavská Sobota v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu takto

rozhodol:

- I. Súd návrh otca na zverenie maloletého B. N., N.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti z a m i e t a .
- II. Otec je p o v i n n ý zaplatiť trovy štátu - Slovenskej republike v sume 114,50 Eur na účet Okresného súdu Lučenec a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.
- III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ Mikuláš Oláh ako otec maloletého B. N. sa podaným návrhom domáhal úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu, pričom uviedol, že s matkou maloletého B. sa spoznal v roku 2014 a od júla 2014 začali žiť aj v spoločnej domácnosti v V.. Zo vzťahu sa im dňa 02.11.2015 narodil maloletý B.. Vzťah s matkou maloletého riadne fungoval a spolu sa starali aj o ich maloletého syna B. od jeho narodenia. Dňa 12. januára 2016 bol maloletý B. odňatý matke a rozhodnutím Okresného súdu Lučenec bol dočasne zverený do starostlivosti F. F. Q.. Následne dňa 15. februára 2016 Okresný súd Lučenec rozhodnutím č. k. 8P/7/2016 -33 ustanovil maloletému B. W. V.. D. K., N.. XX.XX.XXXX, D. F.S. F. Q., ktorá má maloletého zastupovať, dohliadať na rozsah a spôsob starostlivostí, ktorá sa dieťaťu poskytuje a spravovať jeho majetok. Súd tiež nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletým v F. F. Q., L. V. XXX od 13.01.2016. Nakoľko matka maloletého dieťaťa bola v roku 2011 pozbavená spôsobilosti na právne úkony a on nebol uvedený ako otec maloletého dieťaťa v rodnom liste maloletého, do doby, kým nebolo súdom právoplatne rozhodnuté (na základe znaleckého dokazovania metódou analýzy DNA), že je otcom maloletého dieťaťa, nemohol nič robiť v tom smere, aby maloleté dieťa bolo zverené do jeho osobnej starostlivostí. Rozhodnutím Okresného súdu Lučenec č. k. 13C/317/2015-126 zo dňa 26.01.2017 súd rozhodol tak, že určil, že on je otcom maloletého B.. Zároveň súd nariadil ústavnú starostlivosť maloletého B. v F. F. Q., L. V. XXX od 26.01.2017. S rozhodnutím súdu, aby nad maloletým B. bola nariadená ústavná starostlivosť nesúhlasil, avšak nevedel, čo má v danej situácii robiť, nakoľko v právnych veciach nebol orientovaný a potreboval právnu pomoc. Preto sa obrátil na Centrum právnej pomoci v T. B., ktoré mu priznalo nárok na poskytovanie právnej pomoci a určilo mu advokátku Q.. Z. A. na zastupovanie v uvedenej právnej veci. Poukazuje na to, že matka maloletého dieťaťa je síce pozbavená spôsobilosti na právne úkony, avšak on sa o maloletého B. dokáže riadne postarať. S

maloletým má vybudovaný pekný a silný citový vzťah. Spolu s matkou maloletého dieťaťa bývajú v rodinnom dome v obci V., M. XX. O maloletého sa od jeho narodenia riadne staral spolu aj s jeho matkou a chce ho aj naďalej vychovávať, aby mohlo vyrastať v pokojnom prostredí. Maloleté dieťa je na neho veľmi citovo naviazané. Dokáže sa o maloleté dieťa riadne postarať a vie zabezpečiť všetky jeho potreby. V rodinnom dome, kde býva, má vytvorené všetky podmienky pre jeho riadny vývoj aj rozvoj. Toto prostredie je maloletému dieťaťu dôverne známe, lebo tam vyrastalo od svojho narodenia. Aj teraz, keď sa maloletý B. nachádza v detskom domove, ho pravidelne navštevuje a venuje sa mu, koľko to detský domov dovolí. Vždy keď príde maloletého syna navštíviť, chlapec sa veľmi teší, keď ho vidí, avšak pri jeho odchode z detského domova je smutný, lebo nechápe, prečo nemôže byť stále so svojím otcom. Je toho názoru, že zverenie maloletého dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti by bolo v záujme maloletého dieťaťa, nakoľko vie pre syna zabezpečiť všetky potreby, aby mu nič nechýbalo a bolo by to lepšie pre neho aj z citového hľadiska, nakoľko má syn ku nemu vybudovaný silný citový vzťah. Je v záujme maloletého dieťaťa, aby sa medzi nimi neprerušila citová väzba a má vážne obavy, že dlhodobjší pobyt maloletého dieťaťa v detskom domove by mohol poznačiť jeho psychiku, čo by v konečnom dôsledku mohlo negatívne ovplyvniť jeho ďalší citový vývoj. Preto navrhuje, aby maloleté dieťa bolo zverené do jeho osobnej starostlivosti. On je toho času na dôchodku, poberá starobný dôchodok v sume 327,-Eur mesačne (z čoho sú vykonávané zrážky v sume 42,97 Eur mesačne). Matka maloletého dieťaťa je pozbavená spôsobilosti na právne úkony a je toho času na čiastočnom invalidnom dôchodku.

2. Súd vo veci vytýčil pojednávanie na deň 05.04.2017, kedy otec zotrval na podanom návrhu a žiadal o úpravu práv a povinností k maloletému B. N. a to tak, navrhol syna ho zveriť do svojej osobnej starostlivosti.

3. Právna zástupkyňa otca poukázala na to, že rodičia dieťaťa žili spolu v rokoch 2014 - 2015, kedy sa narodil maloletý. Keďže však matka bola ešte v roku 2011 pozbavená spôsobilosti na právne úkony a otec nebol zapísaný do matriky, pretože neboli manželia a matka nemohla vykonať akt súhlasného vyhlásenia, bolo dieťa matke ako osobe pozbavenej spôsobilosti na právne úkony odňaté a umiestnené do detského domova. Otec chcel vec riešiť a podal návrh na určenie otcovstva, čo bolo komplikované osobným stavom matky, celkom pozbavenej spôsobilosti na právne úkony, takže sa musela robiť dedičnobiologická skúška, ktorá dopadla v prospech otca. Dnes je otcovstvo navrhovateľa určené, avšak v konaní o určenie otcovstva, keďže otec sa do právnych formalít nevyznal, bolo dieťa ponechané v ústavnej starostlivosti. Otec túto situáciu chce riešiť, pretože má vytvorené podmienky na výchovu dieťaťa a navyše je aj v dobrej fyzickej kondícii. Žije v spoločnej domácnosti s matkou a spoločne majú dostatok príjmov na výchovu dieťaťa. Matka poberá invalidný dôchodok 196,50 Eur a otec má dôchodok 327,-Eur, čo preukazuje súdu dokladom o príjme. Matka je pritom schopná vykonávať bežné práce v domácnosti, tiež otec pomáha, takže dieťa by malo vytvorené podmienky na riadnu výchovu. Toto je v záujme maloletého dieťaťa, pretože by bol vychovávaný vlastnými rodičmi, ktorí na to majú podmienky lepšie, ako ústav. Žiada ďalej, aby v prípade zverenia súd určil matke minimálne výživné. Zdôraznila, že pre dieťa je v každom prípade motivujúce a citovo pozitívnejšie byť vychovávané vlastnými rodičmi. Pri určení otcovstva a následného zverenia dieťaťa do ústavnej starostlivosti podľa jej vedomostí nebol skúmaný psychický stav matky. K pozbaveniu matky pritom došlo len z dôvodu, že mala o to záujem jej príbuzná, ktorá chcela poberať na ňu finančné prostriedky. Menovaná ju inštruovala, ako sa má správať, aby pred psychiatrom pôsobila ako osoba, ktorá nie je schopná bežného života a matka sa tými jej radami riadila. Má za to, že keby bola dnes vyšetrená, zistí sa, že jej schopnosti a možnosti sú úplne iné. Navyše si myslí, že sociálna kuratela si môže kedykoľvek preskúmať podmienky v domácnosti rodičov a situáciu monitorovať a keby boli akékoľvek pochybnosti, mohla by v prípade potreby zasiahnuť.

4. Opatrovník matky uviedol, že pokiaľ otec má za to, že zvládne rodičovskú úlohu, súhlasí so zverením dieťaťa otcovi. Vec bude sledovať a v prípade zistenia problémov, toto bude riešiť.

5. Kolízny opatrovník so zverením maloletého dieťaťa otcovi nesúhlasil. Poukázal na to, že súd rozhodol o určení otcovstva 26.01.2017, čiže nedávno. V tom konaní sa šetрили všetky okolnosti a súd dospel k záveru, že nie je vhodné zveriť dieťa otcovi. Boli vyžiadané najmä správy ohľadne matky, kedy bolo konštatované, že zdravotný stav nie je taký, aby mohla spoluvychovávať dieťa, pretože žije v spoločnej domácnosti s otcom a že práve naopak by bolo vhodné, keby sama bola riešená ústavne, čo by bolo pre ňu najlepšie. Za tejto situácie, keď boli vykonané šetrenia ohľadne zdravotného stavu matky sa reálne domnieva, že za krátku dobu od rozhodnutia súdu o určení otcovstva sa zdravotný stav matky nemohol zmeniť, preto nesúhlasí s návrhom a navrhuje ho zamietnuť.

6. Matka M. N., pozbavená spôsobilosti na právne úkony uviedla, že by veľmi chcela, aby sa dieťa z ústavu k nej vrátilo. Uviedla, že s otcom dieťaťa bývajú v rodinnom dome, majú 2 izby, ktoré sú zariadené a tiež kuchyňu. Vie variť, pričom uviedla jedlá, ktoré varí. Pripravuje pravidelne stravu pre navrhovateľa a pre seba. Chodí každý týždeň aj s otcom dieťaťa do Q. vlakom. Uviedla, že by sa vedela o dieťa postarať, bola by schopná ho napr. okúpať, pretože sa starala o neho prvé týždne, kým jej dieťa nebolo odňaté.

7. Mgr. D. K. M. D. F. F. Q. uviedla, že rodičia navštevujú maloletého v ústave raz do týždňa. So psychologičkou zariadenia boli dňa 27.03.2017 na návšteve v domácnosti otca a matky po dobu vyše hodiny. Matka mala pripravené jedlo pre dieťa, dozrela, aby sa dieťa najedlo. Starala sa, aby sa mu nič nestalo, dozerala naňho. Dieťa bolo spokojné a šťastné a venovalo sa obom rodičom. Aj keď rodičia navštevujú dieťa v ústave, starajú sa o neho výlučne sami, nie ústavní pracovníci. Zatiaľ sa javí, že rodičia by boli schopní postarať sa o maloleté dieťa.

8. Súd v konaní pribral znalkyňu z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, poradenská psychológia W.. V. S., W.. za účelom vypracovania znaleckého posudku smerujúceho k prešetreniu stavu matky a jej spôsobilosti spolupôsobiť pri výchove maloletého dieťaťa, nakoľko sa zdržiava v spoločnej domácnosti s otcom maloletého.

9. Znalčka W.. V. S., W.. vypracovala vo veci znalecký posudok č. XX/XXXX, v ktorom uviedla, že citové väzby maloletého k matke a k otcovi sú pozitívne. Maloletý k rodičom spontánne išiel, dal sa pritúliť a pohľadiť, usmieval sa na nich, zdržiaval sa v blízkosti rodičov, ukazoval im hračky, komunikoval s nimi neverbálne, v ich blízkosti vydával pri hre rôzne zvuky, hovoril jednoduché slová. Vzťahy rodičov sú pozitívne, na vyšetrenie prišli spolu, prirodzene navzájom komunikovali, spolupracovali pri hre s dieťaťom, spoločne ho usmerňovali. Za pozitívum z hľadiska starostlivosti o maloleté dieťa možno v zistených osobnostných charakteristikách otca považovať bezprostrednosť, otvorenosť, zhovorčivosť, prispôsobivosť, sebestačnosť, rozhodnosť. V optimálnych podmienkach je jemný, súcitný, láskavý, odmieta agresívno-silácky štýl jednania. V prežívaní otca dominuje predmetná téma, je uňho prítomný koncept rodiny, ktorú vytvoril spolužitím s matkou maloletého (biologickí rodičia a ich dieťa). Súčasná situácia ho trápi, nechce sa s ňou uspokojiť, pociťuje napätie a preťaženosť. Volí však skôr vyčkávanie s kritickým odstupom. Úroveň intelektových schopností otca je celkovo orientačne v rámci širšej normy, osobné pracovné tempo pomalšie, prítomné sú organické zmeny súvisiace s vekom. V náročných a záťažových situáciách môže reagovať labilnejšie, úzkostne, nekludne, nesvedomito, pokiaľ ide o jeho prospech. Výsledky psychologického vyšetrenia matky, pozbavenej spôsobilosti na právne úkony vrátane pozorovania jej kontaktu s maloletým dieťaťom umožňujú konštatovať dostatočné osobnostné predpoklady na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté dieťa. Intelektové schopnosti matky sú vo verbálnej zložke zistené v pásme ľahkej mentálnej retardácie, osobnosť simplexná s plochejšou emotivitou, je skôr pokojná, submisívna až podrobivá, sama seba vníma, že je niekedy zlostná. Vníma potreby maloletého B., zrkadlí jeho výraz tváre, prijíma od neho hračky, dáva mu podnety na hru, usmerňuje ho, chráni pred možnou ujmom (udretie, pád, opustenie miestnosti smerom von). Vzhľadom na výsledky psychologického vyšetrenia otca znalčka odporúča zverenie maloletého do otcovej starostlivosti. Pretože sa jedná o muža, ktorý je „v rokoch“, o domácnosť sa stará jeho družka M. N.Á., matka maloletého B., ktorá žije s ním v spoločnej domácnosti a prirodzene môže zabezpečiť základné potreby dieťaťa. Zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca je vhodné práve preto, že v spoločnej domácnosti s ním žije biologická matka maloletého. Znalčka odporúča ústavnú starostlivosť zrušiť. Matka je vzhľadom na svoju osobnostnú kapacitu schopná zabezpečiť základné potreby maloletého (stravu, čistotu prostredia a hygienu maloletého, citovú saturáciu, účasť na hre a ďalších aktivitách). Pochybnosti o predmetných spôsobilostiach matky môžu rozptýliť návštevy kolízneho opatrovníka v rodine. Prípadne pred rozhodnutím súdu znalčka odporúča testovať časovo obmedzený pobyt maloletého vo výchovnom prostredí rodičov (víkendy, týždeň, dva týždne) so sledovaním a vyhodnocovaním matkiných spôsobilostí pracovníkom detského domova a kolíznym opatrovníkom. Výsledky psychologického vyšetrenia oprávňujú návrh na preskúmanie dôvodov pozbavenia jej spôsobilosti na právne úkony, pretože sa možno domnievať, že uvádzané dôvody pre toto rozhodnutie pominuli. Pozbavenie spôsobilosti u matky maloletého M. N. iniciovala jej švagriná, matka jej nevlastného brata, ktorá bola takmer výlučným zdrojom informácií o celkovom aktuálnom stave matky. V roku 2011 sa v znaleckom posudku V.. V. uvádza záver psychologického vyšetrenia duševná zaostalosť (debilitas media) IQ 53, osobnosť mentálne retardovaná, simplexná, nesamostatná so zníženou frustračnou toleranciou, vyžaduje starostlivosť a vedenie. V závere znaleckého posudku už bola konštatovaná

duševná porucha ako dôsledok organického poškodenia mozgu od narodenia, porucha trvalá, liečbou neovplyviteľná s tým, že vyšetrená nedokáže sa správne rozhodovať ani v najzákladnejších a najjednoduchších životných situáciách, je odkázaná na pomoc a opateru inej, zdravej osoby. Záverom znalkyňa navrhuje preskúmať a prípadne zrušiť rozhodnutie o pozbavení spôsobilosti M. N. na právne úkony.

10. Následne súd vo veci vytýčil pojednávanie na deň 24.01.2018. Právna zástupkyňa otca trvala na podanom návrhu. Uviedla, že od posledného konania došlo k podstatnej zmene okolností najmä tým, že bol pribratý znalec z odboru psychológie V.. V. S., W., ktorá vypracovala znalecký posudok č. XX/XXXX a ktorá sa mala vyjadriť k otázke, či je vhodné zverenie maloletého do osobnej starostlivosti otca a či ten je spôsobilý na starostlivosť o maloletého. Nakoľko znalecký posudok vyznel v prospech otca, kedy znalkyňa uviedla, že otec má osobnostné predpoklady na zabezpečenie starostlivosti o maloleté dieťa aj z dôvodu, že v jeho domácnosti býva biologická matka dieťaťa navrhuje zveriť dieťa otcovi a matke určiť výživné v minimálnom rozsahu v zmysle osobitného zákona vo výške 30% životného minima na nepľoleté nezaopatrené dieťa.

11. Kolízny opatrovník uviedol, že vykonali opätovné šetrenie v domácnosti rodičov dieťaťa, pričom zistili, že domácnosť ako taká je vhodná na výchovu dieťaťa, teda v tomto smere môže povedať, že otec má vytvorené podmienky pre výchovu dieťaťa. Toto ani v minulosti nepopierali. So zverením maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca nesúhlasili z iných dôvodov a to pre negatívne informácie, ktoré mali o rodine v minulosti. Vzhľadom k znaleckému posudku W.. S. zvažovali prehodnotiť situáciu, avšak došlo k tomu, že sa s nimi telefonicky nakontaktoval opatrovník matky v osobe starostu Y. V., ktorý uviedol, že otec pod vplyvom alkoholu vyhodil matku z domu. Matka sa dva dni túlala po dedine a zvažuje jej umiestnenie do ústavu. Obrátil sa o pomoc na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec, avšak úrad v tomto smere nevie situáciu riešiť, lebo sú zriadení na zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti. Maloletých vedia urýchlene umiestniť do ústavu, ale dospelú osobu nie, takže vedeli poskytnúť len poradenstvo. Z týchto dôvodov naďalej nesúhlasia so zverením dieťaťa otcovi. Považovali za vhodné, aby sa vypracoval aj psychiatrický posudok ohľadne spôsobilosti matky na právne úkony.

12. Opatrovník matky Y. V. M. D. V.. D. A., starostom uviedol, že nesúhlasí so zverením maloletého otcovi z dôvodu situácie v jeho rodine. Môže potvrdiť, že matka sa v uplynulých dňoch dva dni túlala po obci, nemohla ísť domov, pretože ju vyhodil otec dieťaťa, ktorý požil alkoholické nápoje. Takúto skúsenosť v rodine otca mali aj v minulosti. Vplyvom tejto poslednej udalosti vstúpil do jednania so psychiatrickou V.. J. K., ktorá vyšetřila matku a jednoznačne uviedla, že matka sa o seba nevie postarať a podľa jej názoru sa nemôže starať ešte aj o maloleté dieťa, pretože matka mala byť dávno riešená ústavne. Matka bude v blízkej budúcnosti hospitalizovaná po dohode s V.. K. a budú jej spoločne vybavovať ústavnú starostlivosť, pretože matka sa nevie o seba postarať a sama potrebuje pomoc. Z týchto dôvodov sa nemôže starať o dieťa. Potvrďuje, že aj v minulosti boli prípady, keď otec vyhodil matku z domácnosti a je informovaný o tom, že otec tiež požíva alkoholické nápoje a niekedy aj matka. K veci dodáva, že keď našiel matku na ulici, tak išiel s ňou do jej domácnosti za otcom, s ktorým sa porozprával. Otec mu ukázal rozbité okno a uviedol, že okno rozbila matka a z toho vznikol medzi nimi spor. Na jeho otázku, ako si predstavuje situáciu v budúcnosti uviedol, že on ako opatrovník je zodpovedný za matku a nech situáciu s ňou rieši sám. Nie je pravdou, že matka dieťaťa ostala doma, ale odišla s ním a ostala na ulici. Na základe toho začal riešiť vec s psychiatrom V.. K..

13. Otec V. Y. uviedol, že skutočnosti, ktoré odzneli zo strany opatrovníka matky, pravdivé nie sú. Matka odišla k sestre ráno do C. a prespala tam, vrátila sa na druhý deň, kedy jej povedal, že nech ide tam, kde bola doteraz. Matka odišla preč a stretla starostu obce a ten ju doniesol naspäť a potom už ostala doma. Najedla sa a išla spať. Matku teda z domu nevyhodil, ona len oklamala starostu obce. Tiež nie je pravdou, že sa potulovala po obci, lebo bola u sestry v C.. Je pravdou, že navštevuje pohostinské zariadenia, ale len občas, keď má peniaze a peňazí je málo. Celý život pracoval ako vodič z povolania, takže piť nemohol, preto teraz občas zájde do pohostinstva. Čo sa týka schopností matky postarať sa o dieťa tvrdí, že ona vie vykonávať všetky domáce práce, tieto práce aj vykonáva a nemá s nimi problémy. Všetko vie urobiť, keď na ňu dozrie. Vie variť, upratovať. Keď bolo dieťa doma, vedela ho prebaľiť. Bola u nich aj pracovníčka detského domova, ktorá toto môže potvrdiť. Počas návštevy v detskom domove išli do herne preto, aby chlapcovi kúpili malinovku a dieťa ešte malinovku ani nedopilo, keď prišla psychologička ústavu, z čoho vznikol problém. Matka je doma od večera a myslí si, že by stačilo, keby bola preliečená v nemocnici, určite by sa situácia zlepšila. Naďalej trvá na zverení maloletého do jeho

osobnej starostlivosti, lebo si myslí, že pre dieťa je lepšie, ak ho budú vychovávať rodičia, kedy sa môže na niekoho obrátiť, keď má problém.

14. Pracovníčka F. F. Q. V.. D. K. uviedla, že v uvedenom domove je umiestnený maloletý B. N.. Môže potvrdiť, že rodičia ho chodia pravidelne navštevovať každé dva týždne, teda dvakrát do mesiaca, pričom prichádzajú vždy spoločne. Interakcia je dobrá, dieťa sa na nich teší. Na základe žiadosti rodičov ako aj prebiehajúceho súdneho konania umožnili to, aby dieťa aj na základe návrhu znalkyne bolo v domácom prostredí rodičov od doobeda 19. decembra do 21. decembra doobeda. Podali o tom aj písomnú správu. Potvrzuje, že dieťa sa vrátilo v poriadku. V tom čase bralo antibiotiká, ale matka zabezpečila ich požívanie, dokonca sa stalo, že telefonovala, že dieťa menej je, či to nie je nejaký problém, pričom ju uistili, že je to vplyvom antibiotík. Takže aj takýto pozitívny prípad zaznamenali. Chce uviesť, že sa stali dve skutočnosti, ktoré musí oznámiť. Raz sa stalo, že rodičia pri návšteve opustili areál, avšak toto nikomu neoznámili, hoci vedeli, že bez súhlasu areál ústavu s dieťaťom opustiť nemôžu, avšak to bolo možno len nedopatrením. Druhý prípad bol taký, že rodičia oznámili, že opustia areál a pôjdu na ihrisko, avšak išli do herne.

15. Súd vykonal dokazovanie oboznámením s návrhom na začatie konania, rodným listom maloletého, rozsudkom Okresného súdu Lučenec 13C/317/2015, potvrdením o poberaní dávok dôchodkového zabezpečenia, znaleckým posudkom znalkyne z odboru psychológie odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia W.. V. S., W., B. D. F. F. Q., správami z návštevy rodiny, správou z prešetrenia pomerov ako aj pripojenými spismi Okresného súdu Lučenec 9Ps/1/2016, 4PPom/5/2016, 8P/7/2016, 13C/317/2015 a zo znaleckým posudkom č. X/XXXX V.. D. B., znalkyne z odboru zdravotníctva a farmácie odvetvie psychiatria zo dňa 12.01.2018 spisu 7Ps/8/2017.

16. Prevedeným dokazovaním súd zistil, že matka maloletého B. N. M. N. bola rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 11Ps/9/2011-23 zo dňa 16.08.2011 pozbavená spôsobilosti na právne úkony, kedy jej bola za opatrovníčku ustanovená švagriná A. A., N.. XX.XX.XXXX. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 30.08.2011. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 4Ps/2/2015-17 zo dňa 27.03.2015 bola A. A. D. H. Y. N. N. V. Y., M. B.P. Y. V. B., K. Ž. A. A. zbaviť funkcie opatrovníka z dôvodu, že asi osem mesiacov žije v spoločnej domácnosti s nesvojprávnou M. N.. Navrhovateľ V. Y. C., Ž. Y. A. si neplní svoje povinnosti v starostlivosti o osobu pozbavenú na právne úkony, len za ňu poberá dôchodok vo výške 180,-Eur mesačne a tento si ponecháva pre svoje potreby. Pri spolužití s nesvojprávnou musí uhrádzať všetky jej náklady on zo svojho starobného dôchodku. Z jeho vyjadrenia vyplývalo, že v domácnosti sa o M. N. riadne stará, varí, perie, kupuje potraviny, lieky, ošatenie a podobne. Rozsudok sp. zn. 4Ps/2/2015 nadobudol právoplatnosť 14.04.2015, ktorým zároveň bol za opatrovníka nesvojprávnej M. N. L. V. Y.. F. XX.XX.XXXX B. M. B. F. N. M. N. P. V. Y. N. V. B. N..

17. Predbežným opatrením Okresného súdu Lučenec č. k. 8PPOm/1/2016-10 zo dňa 12.01.2016 bol maloletý B. N. dočasne zverený do starostlivosti F. F. Q.. Predbežné opatrenie bolo vydané na základe návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec z dôvodu, že dňa 08.01.2016 matka dieťaťa M. N. telefonicky nahlásila z Mestskej tržnice v R. na Obvodné oddelenie PZ R., že ju jej druh V. Y. fyzicky napadol a pod vplyvom alkoholu odniesol jej syna maloletého B. do V.. Po príchode hliadky PZ R. bolo zistené, že maloletý mal poranenia tváre a to škrabance v oblasti očí, pod očami a na ľavom líci. V. Y. uviedol, že syna fyzicky napadla vlastná matka, lebo plakal a bol hladný. Na mieste boli rodičia podrobení dychovým skúškam na prítomnosť alkoholu v dychu s pozitívnym výsledkom. Počas prítomnosti hliadky na mieste samom matka nebola schopná maloletého prebaliť, čo následne učinila príslušníčka polície, ktorá maloletého vyzliekla. Vtedy bolo zistené, že maloletý je zjavne zanedbávaný, bol špinavý, oblečenie nezodpovedalo veľkosti dojčaťa a bol podchladený. Nakoniec maloletého prebalil V. Y.Á.. Počas obliekania matka začala byť voči maloletému agresívna, nasilu mu navliekala body a následne bola vykázaná z miestnosti a maloletý bol prezlečený príslušníčkou polície. Ďalej bolo zistené, že v domácnosti sa nenachádzali žiadne hygienické potreby pre maloleté dieťa, okrem plienok a zvlhčených utierok. Z úradného záznamu Obvodného oddelenia PZ R. Č.. W.: Y.-R.-Y. D. F.Ň. XX.01.2016 súd ďalej zisťuje, že pri dychovej skúške na prítomnosť alkoholu v krvi bol u M. N. D. P. X,XX V. P. L. V. Y. X,XX V. P.. W.ri prezliekaní dieťaťa bolo dieťa nielen špinavé, ale malo aj stopy od krvi od zranení. V domácnosti rodičov maloletého nebol k dispozícii ani detský krém alebo púder a žiadne oblečenie. Dieťa bolo značne podchladené. Predbežné opatrenie súdu nadobudlo právoplatnosť 01.02.2016 a vykonateľnosť 12.01.2016 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici 13CoP/1/2016 z dôvodu, že proti predbežnému opatreniu podal odvolanie V. Y..

Otec v odvolaní tvrdil, že záznam policajného zboru č. p.: Y.-R.-Y. zo dňa 08.01.2016 sa nezakladá na pravde, lebo na dieťaťi nebolo zistené žiadne poranenie a tiež nebolo špinavé ani podchladené. Uviedol tiež, že dieťa má vytvorené podmienky k výchove, pravidelne navštevujú s ním lekára a ani sociálne pracovníčky v domácnosti žiadne nedostatky nezistili. Následne rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 8P/7/2016-33 zo dňa 15.02.2016 bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť v F. F. Q., Ulica mieru 155 a to od 13.01.2016. Matke bolo určené výživné v minimálnom rozsahu. Maloletému bola ustanovená za poručníka V. D. K., D. F. F. Q..

18. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 13C/317/2015-126 zo dňa 26.01.2017 bolo na návrh V. Y. určené, že navrhovateľ je otcom maloletého B. N.. Nad maloletým bola naďalej nariadená ústavná starostlivosť s výkonom v F. F. Q.. V. M. N. P. Y. V. Y. mali uloženú povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nepľoleté nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 8P/7/2016-33 zo dňa 15.02.2016 bol zrušený. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 02.02.2017. V súvislosti s návrhom otca súd dal podnet na začatie konania o zmenu opatrovníka na tom základe, že opatrovníkom matky je V. Y., ktorý zároveň podal návrh na určenie otcovstva ich spoločného dieťaťa, čo zakladá pochybnosti o riadnom plnení si povinnosti opatrovníka vo vzťahu k nesvojprávnej. Z uvedených dôvodov súd rozsudkom č. k. 9Ps/1/2016-15 zo dňa 20.04.2016 odvolal V. Y. z funkcie opatrovníka a nesvojprávnej M. N. za opatrovníka ustanovil Y. V.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 11.05.2016.

19. Podaním zo dňa 21.03.2017 sa otec domáha úpravy styku k maloletému dieťaťu B. N., kedy maloletého navrhol zveriť do svojej osobnej starostlivosti. Z vyjadrenia vyplýva, že maloletý síce bol zverený do ústavnej starostlivosti rozsudkom č. k. 13C/317/2015-126 zo dňa 26.01.2017, avšak s týmto rozhodnutím nesúhlasí, iba v uvedenom konaní ako osoba právne neznalá si nevedel uplatniť svoje práva. O maloletého sa chce starať, kedy býva spolu s matkou dieťaťa v spoločnej domácnosti v obci V., kde má vytvorené dobré podmienky na výchovu. Maloletý je na neho citovo naviazaný. Matka je síce pozbavená spôsobilosti na právne úkony, ale je schopná starostlivosti o dieťa.

20. Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

21. Dokazovaním dospel súd k týmto skutkovým a právnym záverom. Bolo zistené, že nad maloletým B. N. bola nariadená ústavná starostlivosť rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 8P/7/2016-33 zo dňa 15.02.2016, ktorému predchádzalo predbežné opatrenie č. k. 8PPOm/1/2016-10 zo dňa 12.01.2016, ktorým bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti F. F. Q.. Dôvodom vydania predbežného opatrenia a následne aj rozsudku sp. zn. 8P/7/2016 bola skutočnosť, že matka maloletého M. N., pozbavená spôsobilosti na právne úkony, nevládala starostlivosť o dieťa. Matka preukázateľne požívala alkoholické nápoje, dieťa bolo špinavé, dokonca zakrvácané, podchladené a neprimerane oblečené. V domácnosti matky neboli žiadne hygienické prostriedky potrebné pri starostlivosti o maloleté dieťa v nízkom veku a ani riadne oblečenie. Matka sa chovala agresívne. V uvedenom čase otcovstvo dieťaťa určené nebolo, aj keď sa k otcovstvu hlásil navrhovateľ V. Y.. N. V. Y. žiadal o určenie otcovstva súdom, nakoľko súhlasným vyhlásením rodičov otcovstvo určené nemohlo byť z dôvodu nesvojprávnosti matky. Otcovstvo V. Y. síce určené bolo a to rozsudkom Okresného súdu Lučenec č. k. 13C/317/2015 zo dňa 26.01.2017 na základe znaleckého posudku znalca z odboru genetiky, odvetvie analýza DNA. Vzhľadom však k návrhu kolízneho opatrovníka a aj vyjadrenia psychiatricky V. J. K., ktorá sa taktiež opierala o vyšetrenie psychologické V. B., v zmysle ktorých vyšetrení matka dieťaťa k zabezpečeniu svojich existencionálnych podmienok vyžaduje pomoc a opateru inej osoby a nie je u nej predpoklad zabezpečiť dostatočnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd ponechal maloletého B. N. v ústavnej starostlivosti. Otec na pojednávaní súhlasil s týmto postupom a vzdal sa aj odvolania voči rozsudku, ktoré nadobudlo právoplatnosť 02.02.2017. Nakoľko však otec obratom dňa 21.03.2017 žiadal o zverenie dieťaťa, súd vykonal nové dokazovanie k otázke možnej zmeny pomerov na strane rodičov dieťaťa. Predovšetkým sa súd zaoberal argumentáciou, či matka maloletého je schopná výchovy dieťaťa, nakoľko v konaní pribratá znalkyňa W.F. V. S., W., z odboru psychológia uviedla, že psychologické vyšetrenie otca vytvára dostatok priestoru na to, aby mu dieťa bolo zverené s prihliadnutím na to, že aj keď ide o muža a navyše osobu vyššieho veku, býva s ním v spoločnej domácnosti biologická matka dieťaťa. Podľa znalkyne citové väzby rodičov k dieťaťu a naopak sú pozitívne a aj matka je citovo naviazaná na dieťa a má osobnostné predpoklady na zabezpečenie starostlivosti o syna. Zo záveru znaleckého posudku

prítom vyplýva, že pozbaenie spôsobilosti matky na právne úkony iniciovala jej švagriná, ktorá bola výlučným zdrojom informácií o jej aktuálnom stave a je možné sa domnievať, že uvádzané dôvody, ktoré spôsobili matkino pozbaenie spôsobilosti na právne úkony, pominuli.

22. V priebehu konania však bolo zistené, že v rodine rodičov dieťaťa dochádza k závažným nezhodám, kedy otec požíva alkoholické nápoje, čo bolo aj v minulosti v čase vydania predbežného opatrenia zistené a vplyvom týchto konfliktov bola matka dva dni bez prístrešia. Opatrovník matky aj po konzultácii so psychiatrom chce riešiť umiestnenie matky do ústavu, nakoľko odborný názor je ten, že matka si nevie zabezpečiť ani základné existenčné podmienky. Z uvedených dôvodov opatrovník nesúhlasil so zverením dieťaťa otcovi, ktorý v kritických situáciách reagoval neadekvátne a tiež s prihliadnutím na to, že matka bude urýchlene hospitalizovaná a následne umiestnená v ústave vzhľadom k jej zdravotnému stavu. So zverením nesúhlasil naďalej ani kolízny opatrovník s prihliadnutím na matkin zdravotný stav, ktorý znemožňuje sústavnú starostlivosť o dieťa. V konaní súd podal podnet na preskúmanie spôsobilosti matky na právne úkony za účelom zistenia, či sa nezmenili pomery na jej strane. Na základe tohto podnetu Okresný súd Lučenec v konaní 7Ps/8/2017 pribral vo veci znalkyňa V.. D. B. z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie psychiatria, ktorá vypracovala znalecký posudok č. X/XXXX dňa 12.01.2018. Zo záverov znaleckého posudku prítom jednoznačne vyplýva, že u posudzovanej M. N. sa jedná o ľahkú mentálnu zaostalosť ťažkého stupňa u málo vydifferentovanej, simplexnejšie štruktúrovanej osobnosti s manifestnými poruchami správania a deštruktívnymi prejavmi. V zmysle vyjadrenia znalkyne stav matky sa od 16.08.2011, kedy bola pozbaená spôsobilosti na právne úkony, nezmenil. Menovaná nie je schopná integrácie do samostatného a plnohodnotného spôsobu života a vyžaduje usmernenie a dohľad inej zdravej osoby pri všetkých úkonoch sebaobsluhy, úradných záležitostiach a sociálnych interakciách.

23. V prejednávanej veci súd teda zistil, že otec síce má vytvorené vhodné prostredie na výchovu maloletého dieťaťa, avšak sám nie je dostatočnou zárukou na to, aby plnohodnotne vychovával maloleté dieťa B. N., N.. X.XX.XXXX, ktorý v čase rozhodovania súdu mal iba niečo vyše dvoch rokov, teda je úplne nesamostatný a vyžadujúci si sústavnú starostlivosť. Otec, ktorý má 73 rokov (narodený XX.XX.XXXX), sa opiera o tú skutočnosť, že matka dieťaťa je schopná zabezpečiť starostlivosť o maloleté dieťa, čomu nebráni jej duševný stav, kedy vie variť, upratovať, okúpať dieťa a celkovo ho opatrit pod jeho dozorom a dohľadom. Aj keď zo správy DetB. vyplýva, že rodičia pravidelne navštevujú dieťa a pri návštevách sa o neho sami starajú a pri pobyte dieťaťa v ich domácnosti sa matka o dieťa vedela postarať, súd dospel k záveru, že zverenie dieťaťa otcovi je rizikové. Nesvojprávna matka evidentne má vzťah k dieťaťu, má ho rada a pod dozorom sa vie o neho aj postarať v základných veciach. Avšak bez dozoru toho schopná evidentne nie je, aspoň nie sústavne. Taktiež u matky sú zreteľné prejavy agresie, čo konštatovala znalkyňa V.. D. B. a ktorá skutočnosť vyplýva aj z úradného záznamu policajného orgánu v konaní 8PPOm/1/2016, ale nakoniec aj z vyjadrenia opatrovníka matky, ktorého otec dieťaťa upozornil na rozbitie okna ako dôvodu konfliktu. Súd poukazuje na to, že problematické pri výchove malých detí je najmä skutočnosť, že výchova a starostlivosť musí byť sústavná a to 24 hodín do dňa a 365 dní do roka. Pri výchove malého dieťaťa nemôžu byť prestávky, pretože dieťa nie je možné odložiť. Osoba pozbaená spôsobilosti na právne úkony aj keby došlo len k obmedzeniu jej spôsobilosti, avšak preukázateľne s ťažkou duševnou poruchou, nie je schopná uvedomiť si, že pri výchove dieťaťa má trvalé povinnosti a tieto povinnosti nekorešponujú s jej náladami a potrebami. Aj znalkyňa V.. D. B. poukázala na skutočnosť (str. 12 znaleckého posudku), že matka dieťaťa vykonáva domáce práce len vtedy, kedy je takto naladená, avšak veľakrát o takúto činnosť nemá záujem a vtedy nič nerobí, čo je príčinou konfliktov s otcom dieťaťa. Matka teda zjavne nie je schopná sústavnej starostlivosti a za tej situácie by mal byť schopný zabezpečovať všetky potreby dieťaťa otec. Avšak kladné stanovisko znalkyne W.. V. S., W.. súvisí s tým, že sa o dieťa bude starať predovšetkým matka. Navyše je bezpochyby problematické, či muž vo veku otca je dostatočnou zárukou na výchovu dieťaťa v útlom veku o to viac, že veľakrát v interakcii s matkou dieťaťa zlyháva, je na ňu agresívny, čo matka znalkyni V.. D. B. W.. P. D. D. W. D. W.. V. S., W.. vyplýva, že otec má osobné pracovné tempo pomalšie, prítomné sú organické zmeny súvisiace s vekom. Taktiež v náročných a záťažových situáciách môže reagovať labilnejšie, úzkostne, nekludne a nesvedomito, pokiaľ ide o jeho prospech.

24. Zo všetkých týchto dôvodov, kedy aktuálna situácia v čase rozhodovania je navyše taká, že matka bude umiestnená do ústavnej starostlivosti, súd nevyhovel návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa B. N., N.. X.XX.XXXX do jeho osobnej starostlivosti a návrh zamietol.

25. Podľa § 57 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

26. Podľa § 53 CMP v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

27. V konaní vznikli trovy štátu v sume 572,56 Eur titulom znalečného znalkyni W.. V. S., W.. v zmysle uznesenia Okresného súdu Lučenec č. k. 21P/24/2017-84 zo dňa 17.10.2017. Otcovi bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu 80% uznesením Okresného súdu Lučenec č. k. 21P/24/2017-88 zo dňa 22.11.2017. Vzhľadom k tomu, že v uvedenom konaní otec nebol úspešný, súd uložil otcovi zaplatiť trovy štátu v rozsahu 20%, čo činí 114,50 Eur a to do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

28. Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 52 CMP, ktoré uvádza, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

29. Právna zástupkyňa otca žiadala priznať trovy konania, avšak otec v konaní úspešný nebol. Keďže ďalším účastníkom trovy konania nevznikli, súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

: Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1, 2 CMP je odvolanie možné odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Podľa § 64 CMP zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Podľa § 65 CMP odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

Podľa § 66 CMP odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

Podľa § 67 CMP na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 367 ods. 3 CMP uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.